

**Економіка, організація і управління підприємствами, галузями,
комплексами (промисловості, АПК і сільського господарства, будівництва,
транспорту, зв'язку та інформатики, сфери послуг)**

Руденко Ю.В.

аспірант кафедри економіки і маркетингу

Харківського національного економічного університету

м. Харків, Україна

ТЕНДЕНЦІ ПРИБУТКОВОСТІ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Підприємства вітчизняного машинобудування територіально зосереджені в усіх областях. Виходячи з територіальної спеціалізації та комплексного економічного розвитку, в Україні сформувалося сім машинобудівних районів. Особливо слід виділити Харківський регіон зі спеціалізацією на енергетичному, транспортному, тракторному, сільськогосподарському машинобудуванні та випуску електротехніки і приладів [1, с. 74].

Незважаючи на зменшення випуску промислової продукції в Харківській області на 1,9% у січні 2013 року порівняно січнем попереднього року, більшість машинобудівних підприємств Харківщини продемонстрували стабільну роботу та збільшення випуску продукції у 2013 році на 14 – 28 відсотків порівняно з попереднім періодом за рахунок зростання обсягів замовлень, розширення існуючих і освоєння нових ринків збуту, диверсифікації виробництва, впровадження новітніх технологій, випуску конкурентоспроможної продукції [2]. Середньооблікова чисельність штатних працівників у галузі становить 71 тис. осіб, або 39,7% від загальної чисельності у промисловості, обсяг реалізованої продукції машинобудування складає

близько п'ятої частини загального обсягу реалізації промислової продукції області (рис.1).

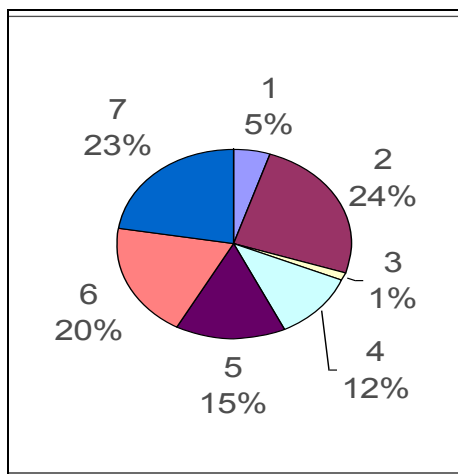

Рис. 1. Структура промислового виробництва в Харківській області у 2012 р. [складено на основі дж.3]:

1 – добувна промисловість; 2 – харчова промисловість; 3 – легка промисловість; 4 - хімічна та нафтохімічна промисловість; 5 – інше виробництво; 6 – машинобудування; 7 - виробництво та розподілення електроенергії, газу та води.

На основі результатів виробничої діяльності 20 провідних машинобудівних підприємств Харківської області за 2011 рік слід відмітити ефективну роботу 9 з них, а саме: ЗАТ "Лозівський завод "Трактородеталь", ПАТ "Харківський завод електротехнічного обладнання", ПАТ "Харківський ремонтно-механічний завод", ВАТ "Завод ім.Фрунзе", ПАТ "Харківський підшипниковий завод", ПАТ "Харківський завод сантехвиробів", ПАТ «Електромашинна», ПАТ "Харківський орден "Знак Пошани" машинобудівний завод "Червоний Жовтень" та ПрАТ "Завод Елокс" (рис. 2). На інших 11 підприємствах машинобудування незважаючи на значний рівень доходу від реалізації продукції, спостерігається негативна тенденція відносно чистого прибутку, зокрема на ПАТ "Харківський верстатобудівний завод" чистий збиток досягає 10864 тис.грн., а на ПАТ "Харківський тракторний завод ім. С. Орджонікідзе" – 2886 тис.грн.

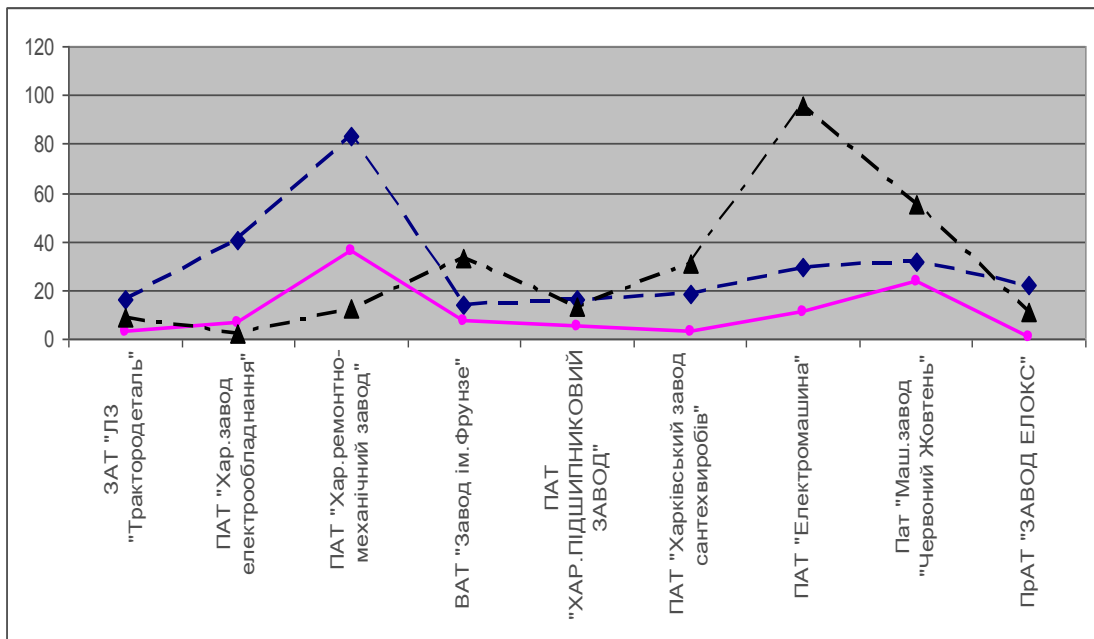

Рис. 2. Показники рентабельності машинобудівних підприємств Харківської області за 2011 рік:

- - Рентабельність основної діяльності
- - - - Рентабельність основних засобів
- - - - Рентабельність продажів

Аналізуючи показники рентабельності відповідно до рис. 2, можна зробити висновок, що більшість зазначених підприємств машинобудування ефективно використовують основні виробничі фонди, в результаті чого мають досить високий рівень рентабельності продажів. Але лише ПАТ "Харківський ремонтно-механічний завод" та ПАТ "Харківський орден "Знак Пошани" машинобудівний завод "Червоний Жовтень" мають вагомі значення рентабельності основної діяльності, що свідчить про недосконалість застосованої технології виробництва, велику собівартість продукції та необхідність впровадження більш ефективної стратегії організації виробничого процесу.

Експортний потенціал машинобудівних підприємств регіону враховує широкі ринки збуту. Близько 40% експорту продукції припадає на Росію. Також машинобудування Харківщини демонструє співпрацю з Казахстаном, освоєння нових ринків збуту в Індії та Алжирі, постачання продукції до Болгарії,

Молдови, Латвії, Литви, Німеччини, Аргентини та інших. Продукція області неодноразово отримувала нагороди на вітчизняних та міжнародних конкурсах якості з метою поліпшенню інвестиційного клімату. За I півріччя 2011р. найбільші залучення інвестицій в основний капітал відбулися у виробництві машин та устаткування – 163 млн.грн., що у 1,5 раза перевищує обсяги інвестицій відповідного періоду минулого року [2].

Отже, за останні роки в машинобудуванні харківської області відбувається збільшення обсягів замовлень, зростання експортних поставок, активне залучення інвестицій в галузь, високий технічний рівень основних засобів провідних підприємств. Проте, фінансовий стан виробників дає підстави вважати, що існує необхідність оптимізації структури капіталу, вдосконалення системи управління виробничими ресурсами та запасами підприємства, а також слід зменшити собівартість продукції. Дані заходи сприятимуть підвищенню показників прибутковості машинобудівних підприємств та позитивно впливатимуть на формування загальнообласних результатів промисловості.

Література:

1. І.Серединська. Машинобудівна галузь України та стан управління її підприємствами / І.Серединська // Галицький економічний вісник. — 2011. — №4(33). — с.74-81 - (загальні проблеми економіки та суб'єктів господарювання).
2. Офіційний сайт Харківської обласної державної адміністрації. – Режим доступу: <http://kharkivoda.gov.ua>
3. Головне управління статистики у Харківській області. – Режим доступу: <http://kh.ukrstat.gov.ua/>